

Josip Konstantinović

1970 - 2017

*Ko odide tvoj prijatelj, sošolec, vrstnik se
še le zares zaveš, da vsi nekako stojimo
med vrati... na prepihu.*

Da usoda nikomur ne prizanaša in da se ne smemo slepiti z našo mladostjo, vitalnostjo ali načrti za prihodnost. Slednjega Josipu ni manjkalo, čeprav je deloval umirjeno, preudarno in zavzeto, morda celo preresno. S študenti je imel poseben odnos, za njih si je vzel čas, jih po očetovsko vodil do rezultatov in pri tem uporabljal najfinejše pedagoške prijeme, da so razumeli bistvo, da so postajali suvereni in sami ugotavljali svoje napake in zmote preko katerih se vsi učimo.

Tako študenti kot zaposleni na Fakulteti za arhitekturo smo radi prisluhnili njegovim razlagam, načinu podajanja konstrukcijske logike in predlogom za izboljšave različnih študentskih projektov. Hitrih misli in preudarnega jezika je vedno zadel bistvo ali odprl pravo vprašanje. Pogovori z njim so bili preizkus v zavzeti potrpežljivosti in v iskanju pravih izrazov, da se misli niso izgubljale v nevažnem. Kot strokovni svetnik je bil pravi vir informacij tako glede konstrukcijskih posebnosti in iskanja novih pristopov kot tudi glede praktičnih izkušenj iz njegove lastne strokovne prakse in projektiranja. Vsi smo se radi posvetovali z njim in zapadali v dolge debate, če je le čas dopuščal.

Prav čas, ki ga je delil z nami pa je bil zanj tako kratek. Usodna diagnoza je udarila kakšno leto pred njegovim odhodom. Ta ni bil nepričakovan, zato pa toliko bolj žalosten, nerealen. Pogovori so se vse bolj usmerjali na osebno, človeško raven. Na njegovo ljubezen do rodne primorske, na nasad oljk za katerega je skrbel ter seveda na hčerko, ki ji je skušal nuditi najboljše. Človeški in iskreni odnosi z vsemi, s katerimi je prišel v stik, so nam ostali v spominu.

Josip je sodeloval pri mnogih študentskih projektih. Še posebej je bil nepogrešljiv na dveh fakultetnih graditeljskih odpravah v Južnoafriško republiko. Obakrat je sodeloval pri zasnovi stavb in gradnji – z ekipo je na gradbišču v Johannesburgu preživel približno tri tedne. Obakrat tiste ključne tri tedne, ko smo postavljali konstrukcijo. Njegovo znanje in praktične izkušnje so bile bistvene, da smo ju postavili brez večjih zapletov – premišljeno, metodično, urejeno, in kolikor toliko po časovnem planu.

Morda so bile ravno to Josipove največje odlike - vzeti si čas za premislek, pretehtati možnosti in izbrati pravo. Josip ni bil človek hitrosti, bolj kot ostali se je zavedal, da ima ta lahko tudi nasprotni učinek. V Afriki, nam nepoznanem okolju, še posebej. A kljub temu ni rad videl, če so dela odstopala od načrtane časovnice. Začetne tri dni svoje prve afriške ekspedicije je morda celo nekoliko trpel - ekipa je bila namreč na gradbišču že dobre tri tedne pred njim. V tem času so se vsi že prilagodili okolju - se spoznali z afriškim časom in navadami. Če že ne delovni tempo, so se upočasnili vsaj pričakovanja. Josipu to ni šlo v račun, menil je, da stavbe ne bo mogoče pravočasno zgraditi. Sodu je izbil dno dogodek, imenovan kitarska struna. Po napornem delovnem dnevu se je ob večerih celotna ekipa običajno družila in mnogokrat je kdo zabrenkal na kitaro. Zgodilo se je, da je struna počila in dva študenta sta se v delovnem času odpeljala v bližnje mesto po novo. Josip je menil, da je to neresno. Zvečer je sklical disciplinski sestanek in dal vsem lekcijo. Sledila je nekakšna mučna tišina, nerazumevanje, gledanje v tla. Končno je eden od študentov pojasnil, da je druženje ravno tako pomembno kot delo. Nato je nekdo spet vzel v roke kitaro in zabrenkal. Jeza je izpuhtela, tudi Josipova. Kasneje je povedal, da je bil ta dogodek tudi zanj lekcija. Lekcija, ki ga je naučila strpnosti in razumevanja skupnosti.

In tako je bilo Afriki - učili smo se vsi. Gradilni prostor, ahkrati in predvsem človeške odnose. In ti so pomembnejši kot prostori, po njih se spominjamo dogodkov in ljudi. Tudi Josipa.

Vsak dan, ko se zdaj ozremo po njegovem kabinetu, po njegovi zapuščini maket, razlag in oblikovanih stališč... nam nečesa manjka, zeva praznina. Ne verjamemo, da je izrekel ali zapisal zadnje besede, da je končal zadnji projekt in svetoval zadnjemu študentu... Vseeno pa je čutiti, kot da se je z njim pretrgala neka vez s časi, ko hitrost in nepremišljenost nista bili vrlini. Josip je odšel prezgodaj a še vedno dovolj pozno, da je pustil pečat na vseh, ki smo bili tako ali drugače del njegovega profesionalnega ali osebnega življenja.

doc. dr. Tomaž Slak in doc. Anja Planišček